

ภาคผนวก ก

ข้อมูล โครงการกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

โครงการรางวัลลูกโลกสีเขียว

“รางวัลลูกโลกสีเขียว” เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ 1 ล้านไร่ ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. 2542 เพื่อถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 72 พรรษา ด้วยความร่วมมือของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ อาทิ องค์กรพัฒนาเอกชน นักอนุรักษ์ นักวิชาการ นักเขียน สื่อมวลชน ฯลฯ โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุน ให้กำลังใจ ยกย่อง และเผยแพร่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของบุคคลและกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ให้เป็นที่รับรู้สู่สังคมในวงกว้าง เป็นเยี่ยงอย่างของการประกอบสิ่งที่ดีงามในสังคมไทย เป็นแบบอย่างที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ แม้จะต่างถิ่นต่างวัฒนธรรม หรือต่างสภาพนิเวศ อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการสร้างผลงาน สร้างเครือข่ายแห่งการอนุรักษ์ให้ยั่งยืนสืบไป

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว โครงการปลูกป่าฯ จึงได้จัดประกวด “รางวัลลูกโลกสีเขียว” ขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อยกย่องเชิดชูบุคคล ชุมชน กลุ่มเยาวชน งานเขียน ความเรียงเยาวชน สื่อมวลชนและรางวัล “ลีปนันทน์ เกตุทัต 5 ปีแห่งความยั่งยืน” ที่มีผลงานด้านการสร้างสรรค์และอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เด่นชัดและเป็นທີ່ประจักษ์ สามารถเป็นแบบอย่างแก่เยาวชนทั่วไป โดยมีผู้ได้รับรางวัลและขยายผลสู่การเรียนรู้ไปแล้วทั้งสิ้น 298 รางวัล

ทั้งนี้ นอกจากการค้นหาผลงานอนุรักษ์ที่ควรค่าแก่การยกย่องเชิดชูแล้ว รางวัลลูกโลกสีเขียวยังสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยการจัดเวที “เครือข่ายลูกโลกสีเขียว” ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค และกิจกรรม “เพื่อนลูกโลกสีเขียว” ที่สัณจรเผยแพร่องค์ความรู้ในการจัดการป่า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน โดยป่าชุมชนที่ได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียวมีจุดกำเนิดจาก 3 กลุ่มหลัก คือ

1. เป็นชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการขนาดใหญ่ เป็นชุมชนที่ได้รับคำสั่งให้อพยพจากป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อการขยายพื้นที่อนุรักษ์ หรือ เพื่อการสร้างเขื่อน ชาวบ้านกลุ่มนี้มักจะเป็นกลุ่มคนชายขอบที่หันกลับมาดูแลผืนป่า

2. เป็นชุมชนนักสู้ เนื่องจากป่าไผ่หมู่บ้านจะมีการทำลายป่าจากคนภายนอก ชาวบ้านจะรวมตัวกันลุกขึ้นมาปกป้องผืนป่า รักษาแหล่งอาหาร และสร้างความยั่งยืนให้กับคนรุ่นหลัง

3. เป็นชุมชนที่เรียนรู้เรื่องผลกระทบจากการทำลายป่า เป็นชุมชนที่พบกับความล้มเหลวจากการใช้ชีวิตภายใต้ระบบทุนนิยม และเรียนรู้เรื่องประโยชน์ที่ได้จากการรักษาป่าผ่านสื่อสมัยใหม่

สัญลักษณ์ของ “รางวัลลูกโลกสีเขียว”

สัญลักษณ์ของรางวัลลูกโลกสีเขียว หมายถึง ความงดงาม ความสมดุลของการอยู่ร่วมกัน คือความผูกพันของคน สัตว์ พืช ผืนน้ำ แผ่นดิน และท้องฟ้า

รูปแบบของสัญลักษณ์จะเหมือนต้นอ่อนของพืช ในอีกทางหนึ่งก็คล้ายอสุจิของคนและสัตว์ ซึ่งหมายถึงการเริ่มต้นชีวิต

สีเขียวของสัญลักษณ์หมายถึงผืนป่า สีน้ำเงิน คือ ผืนน้ำ สีฟ้า หมายถึง ท้องฟ้า และสีเหลืองคือแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์

คณะกรรมการตัดสิน

1. นายอานันท์ ปันยารชุน	นายกรัฐมนตรี
2. นายมีชัย วีระไวทยะ	นายกสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
3. ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล	เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
4. ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม	เกษตรกรอาวุโส
5. ศ.ดร.ทองโรจน์ อ่อนจันทร์	ประธานสถาบันทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
ลุ่มแม่น้ำโขง

6. นางนิตยา มาตะวิสุทธิ์ ที่ปรึกษาสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
7. ศ.ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
8. นายนิติ กองเพียร คอลัมนิสต์ หนังสือพิมพ์มติชน
9. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
10. ศ.ดร.สนิท อักษรแก้ว ประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
11. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมผลงานสร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่น่าสนใจและเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง
2. เพื่อเป็นเวทีให้โอกาสและเป็นกำลังใจแก่ผู้ที่ศึกษา หรือปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อกระตุ้นให้สังคมสนใจและให้ความสำคัญด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ ทั้งในด้านความคิด ทักษะ และแนวทางปฏิบัติไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเภทการประกวด แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทชุมชน (ชุมชน ชุมชนเมือง เครือข่ายชุมชน)
2. ประเภทบุคคล
3. ประเภทกลุ่มเยาวชน
4. ประเภทงานเขียน
5. ประเภทความเรียงเยาวชน

6. ประเภทสื่อมวลชน

7. ประเภทรางวัล “สิปปนนท์ เกตุทัต 5 ปีแห่งความยั่งยืน”

รูปแบบการประกวด

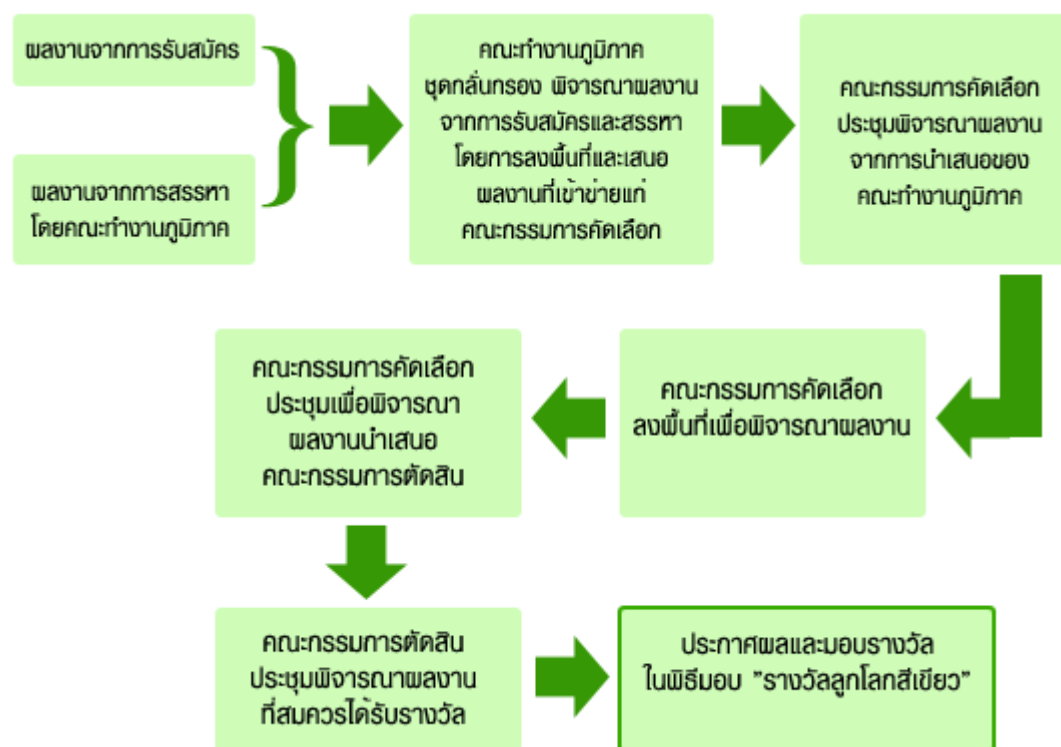
ดำเนินการประกวดโดยใช้วิธีการ “รับสมัคร” และ “สรรหา” ผลงานเข้าประกวดทุกประเภท ยกเว้นประเภทรางวัล “สิปปนนท์ เกตุทัต 5 ปีแห่งความยั่งยืน” คัดสรรโดยคณะทำงาน ภูมิภาค

คุณสมบัติและเกณฑ์การพิจารณาผลงาน

มีคุณสมบัติและเกณฑ์การพิจารณาผลงาน ดังนี้คือ

1. เป็นชุมชน หรือเครือข่ายชุมชน ที่อนุรักษ์ดิน น้ำ ป่า ครอบคลุมมิติของการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และการคงอยู่ของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
2. เป็นชุมชน หรือเครือข่ายชุมชน ที่ใช้ความรู้ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม คุ่มค่า ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เกิดประชาสังคม และมีการจัดการชีวิตตามปรัชญาความพอเพียง
3. ในกรณีที่เป็นเครือข่ายชุมชน ต้องมีกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงและมีเป้าหมายร่วมกันในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า อาทิ การอนุรักษ์ลุ่มน้ำ เป็นต้น
4. ในกรณีที่เป็นชุมชนเมือง ต้องดำเนินกิจกรรมในการสร้างป่าในเมือง และกิจกรรมสร้างสรรค์ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม อาทิ การจัดการปัญหาภาวะมลพิษด้านน้ำ อากาศ และขยะ รวมไปถึงกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสำนึก และการสร้างประชาสังคม
5. ผลงานในทุกกรณีสามารถเป็นแบบอย่างเพื่อการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติต่อไปได้

กระบวนการพิจารณาผลงานการประกวด “รางวัลลูกโลกสีเขียว”

สื่อที่ใช้ในโครงการรางวัลลูกโลกสีเขียว

หนังสือพิมพ์
รางวัลลูกโลกสีเขียว
ปีที่ 4 ฉบับที่ 13
มกราคม-มีนาคม 2552

หนังสือพิมพ์
รางวัลลูกโลกสีเขียว
ปีที่ 4 ฉบับที่ 14
เมษายน-มิถุนายน 2552

หนังสือพิมพ์สำหรับคนรักป่าและสิ่งแวดล้อม ปี 2551

หนังสือพิมพ์
รางวัลลูกโลกสีเขียว
ปีที่ 3 ฉบับที่ 9
มกราคม-มีนาคม 2551

หนังสือพิมพ์
รางวัลลูกโลกสีเขียว
ปีที่ 3 ฉบับที่ 10
เมษายน-มิถุนายน 2551

หนังสือพิมพ์
รางวัลลูกโลกสีเขียว
ปีที่ 3 ฉบับที่ 11
กรกฎาคม-กันยายน 2551

หนังสือพิมพ์
รางวัลลูกโลกสีเขียว
ปีที่ 3 ฉบับที่ 12
ตุลาคม-ธันวาคม 2551

โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) นำหญ้าแฝก “พืชมหัศจรรย์” ปลูกในพื้นที่โครงการท่องเที่ยวธรรมชาติไทย-สหภาพพม่า จ.กาญจนบุรี เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2539 ผลจากการน้อมนำแนวพระราชดำริมาผสมผสานเทคนิคทางวิศวกรรม ทำให้ ปตท. สามารถฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้บริเวณหลังแนวท่องเที่ยวธรรมชาติให้กลับคืนมา โดยอาศัยคุณสมบัติของหญ้าแฝกเป็นพืชเบิกนำ

ปี 2547 ปตท. ได้ขยายผลความรู้และประสบการณ์ไปยังชุมชนใกล้เคียงพื้นที่แนวท่องเที่ยวธรรมชาติไทย-สหภาพพม่า ให้ชุมชนนำหญ้าแฝกไปปลูกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในปี 2549 เป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ปตท. ได้ร่วมเทิดพระเกียรติด้วยการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่

ร่วมกันส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกร่วมกับชุมชนเพื่อป้องกันดินพังทลาย และเพื่อการปรับปรุงดิน โดยจัดทำโครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งมีกิจกรรมด้านการส่งเสริม และการประกวด ทั้งประเภทการปลูกและส่งเสริมการปลูก และประเภทผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกด้วยความตั้งใจจะให้รางวัลและกำลังใจแก่ผู้ที่มีความพยายามและ

กระตุ้นให้เกิดการขยายผลในการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกอย่างกว้างขวาง และดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 (พ.ศ. 2549-2553) โดยทาง ปตท. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการจัดการประกวดฯ

ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นปีแรกที่จัดการประกวด ใช้ชื่อโครงการว่า “การประกวดการปลูกหญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี”

ปี พ.ศ. 2550 ในการประกวดครั้งที่ 2 เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “การประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” เพื่อให้สอดคล้องกับสำนักงาน กปร. ที่จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ 4 เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการวางแผนประสานงาน และบริหารจัดการทรัพยากร เพื่อสนองพระราชดำริในการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอย่างต่อเนื่อง และเป็นปีแรกที่มีกิจกรรม “การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก” เพื่อนำใบหญ้าแฝกมาออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับตลาดกลุ่มเป้าหมาย

ปี พ.ศ. 2551 เป็นปีที่ 3 ในการดำเนินงานก็ยังคงมีการจัดการประกวด และเพิ่มกิจกรรม “ค่ายออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก (Design Camp)” เน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสถาบันการศึกษา กิจกรรมนี้เริ่มกระบวนการตั้งแต่ต้นปี จนถึงการ “เข้าค่าย” ของทีมนักศึกษาที่ผ่านเข้ารอบ ผลงานจากการเข้าค่ายเป็นส่วนหนึ่งของการประกวด ในปี 2551 ยังมีการเริ่มต้นการสร้าง “เครือข่ายคนรักหญ้าแฝก” ซึ่งเป็นการรวมตัวของบุคคล ชุมชน องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกวด รวมทั้งผู้ที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ปี 2549-2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายผลการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ลดภาระการทำงานของกรมพัฒนาที่ดินและมุ่งให้เกิดการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของหญ้าแฝก และกระตุ้นให้เกิดการขยายพื้นที่การใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

กิจกรรม

ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นปีแรกที่จัดการประกวด ใช้ชื่อโครงการว่า “การประกวดการปลูกหญ้าแฝกเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี”

ปี พ.ศ. 2550 ในการประกวดครั้งที่ 2 เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “การประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” เพื่อให้สอดคล้องกับสำนักงาน กปร. ที่จัดทำ

แผนแม่บทการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ 4 เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการวางแผนประสานงาน และบริหารจัดการทรัพยากร เพื่อสนองพระราชดำริในการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอย่างต่อเนื่อง และเป็นปีแรกที่มีกิจกรรม “การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก” เพื่อนำใบหญ้าแฝกมาออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับตลาดกลุ่มเป้าหมาย

ปี พ.ศ. 2551 เป็นปีที่ 3 ในการดำเนินงานก็ยังคงมีการจัดการประกวด และเพิ่มกิจกรรม “ค่ายออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝก (Design Camp)” เน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสถาบันการศึกษา กิจกรรมนี้เริ่มกระบวนการตั้งแต่ต้นปี จนถึงการ “เข้าค่าย” ของทีมนักศึกษาที่ผ่านเข้ารอบ ผลงานจากการเข้าค่ายเป็นส่วนหนึ่งของการประกวด ในปี 2551 ยังมีการเริ่มต้นการสร้าง “เครือข่ายคนรักหญ้าแฝก” ซึ่งเป็นการรวมตัวของบุคคล ชุมชน องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกวด รวมทั้งผู้ที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ปี 2549-2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายผลการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ลดภาระการทำงานของกรมพัฒนาที่ดินและมุ่งให้เกิดการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝกอย่างยั่งยืน

กิจกรรมการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกในหน่วยงาน และพนักงาน ปตท. และกลุ่ม ปตท. จุดประสงค์เพื่อให้ส่งเสริมบุคลากรในหน่วยงานมีความรู้เรื่องหญ้าแฝกและประโยชน์จากหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งทำการส่งเสริมเข้าไปในโครงการเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ ปตท. ดำเนินการด้วย อาทิ โครงการรักษารักษาป่า สร้างคน 84 ตำบล วิถีพอเพียง

เครือข่ายคนรักหญ้าแฝก เป็นการจัดเวทีเพื่อหาแนวทางในการขยายผลการใช้หญ้าแฝก ในระดับชุมชน และระดับภูมิภาค เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภาพปัญหาและผลสำเร็จในการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก

จดหมายข่าวเครือข่ายคนรักหญ้าแฝก เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อเชื่อมโยงสมาชิกเครือข่ายมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องหญ้าแฝกและการเกษตร ออกเผยแพร่ 3 เดือน / ฉบับ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกสู่ตราสินค้าภัทรพัฒน์ (Pat Pat) กิจกรรมนำร่องที่คัดเลือกชุมชนที่มีความพร้อมจาก “เครือข่ายคนรักหญ้าแฝก” ชุมชนในโครงการรักษารักษาป่า สร้างคน 84 ตำบล วิถีพอเพียง” ชุมชนในเครือข่ายกรมพัฒนาที่ดินและมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน 6 ชุมชน เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากใบหญ้าแฝกสู่ตราสินค้า “ภัทรพัฒน์” (Pat Pat) ของมูลนิธิชัยพัฒนา โดย ปตท. เป็นผู้จัดทำกระบวนการพัฒนาการออกแบบ

งานวิจัยไต้หวันเพื่อพัฒนางานหัตถกรรมจากใบหญ้าแฝก เป็นการดำเนินงานร่วมกับสถาบันการศึกษาและชุมชนในพื้นที่ ในรูปแบบ “จับคู่” เพื่อวิจัยร่วมกัน นำร่องในปีแรก

จำนวน 4 คู่ เป็นงานวิจัยที่ทางชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อ จนถึงการผลิตที่สอดคล้องกับทักษะความชำนาญของชุมชน และเหมาะสมกับตลาดกลุ่มเป้าหมาย

ประเภทการประกวด แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทการปลูก ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรพัฒนาชุมชน ชุมชน ศาสนสถาน สถานศึกษา กลุ่มบุคคล และบุคคล ที่ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่จริง และเกิดประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน ฯลฯ โดยดำเนินการปลูกหญ้าแฝกภายในบริเวณหน่วยงาน และพื้นที่อื่น ๆ การปลูกอาจดำเนินการเป็นเวลานานแล้ว หรือเพิ่งดำเนินการปลูกก็ได้

2. ประเภทส่งเสริมการปลูก ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรพัฒนาชุมชน ชุมชน ศาสนสถาน สถานศึกษา กลุ่มบุคคล และบุคคล ที่มีความรู้ในเรื่องการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่จริง และเกิดประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ฯลฯ และทำการส่งเสริมให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ประเภทการออกแบบผลิตภัณฑ์ และ / หรือ สิ่งประดิษฐ์ใหม่จากใบหญ้าแฝก ได้แก่ เกษตรกร ผู้ปลูกหญ้าแฝก นักศึกษา นักออกแบบ ฯลฯ และประชาชนทั่วไป โดยใช้ใบหญ้าแฝกเป็นวัสดุหลักในการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ประโยชน์และเสริมรายได้

คุณสมบัติและเกณฑ์การพิจารณาผลงาน

ในที่นี้ผู้ศึกษาเลือกศึกษาชุมชนที่ได้รับ รางวัลประเภทการปลูกรางวัลเดียวในการเป็นตัวอย่างในการศึกษา มีคุณสมบัติและเกณฑ์การพิจารณาผลงาน ดังนี้คือ

- พิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการปลูกหญ้าแฝกเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำในด้านต่าง ๆ อาทิ เพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน เพื่อป้องกันการกัดเซาะพังทลายของดิน เพื่อรักษาความชุ่มชื้น และปรับปรุงรักษาคุณภาพดิน ดูดซับสารปนเปื้อนบริเวณแหล่งน้ำ บ่อ บำบัดน้ำเสีย รวมทั้งการประยุกต์ร่วมกับวิธีอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูดิน หรือทำให้เกิดประโยชน์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

- สามารถเป็นแบบอย่างกับชุมชนอื่น ๆ ได้

ภาพการรณรงค์การสร้างการมีส่วนร่วมของพนักงานในโครงการพัฒนา
และรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการรักษป่า สร้างคน 84 ตำบล วิถีพอเพียง

ตลอดระยะเวลา 30 ปี ปตท. ในฐานะบริษัทพลังงานของชาติได้มีประสบการณ์จากทั้งด้านธุรกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา ประกอบกับ 2-3 ปีมานี้ ราคาน้ำมันมีแนวโน้มสูงขึ้นตามตลาดโลกอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประเทศไทยเป็นประเทศนำเข้าน้ำมันกว่า 90% ของการใช้ทั้งหมด ทำให้ ปตท. มีแนวคิดว่าจะประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศหันมาใช้ชีวิตตามแนวพระราชดำริ “พอเพียง” เท่านั้น จึงจะทำให้ทุกคนสามารถพึ่งตนเอง บนทางสายกลางอย่างยั่งยืน

โครงการรักษป่า สร้างคน 84 ตำบล วิถีพอเพียง ของกลุ่ม ปตท. และภาคีเครือข่าย จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเกิดพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในปี พ.ศ. 2550 และจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2552 เพื่อน้อมถวายตำบลวิถีพอเพียงต้นแบบ 84 แห่ง ในวโรกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ 84 พรรษา

วัตถุประสงค์

1. เป้าหมายเพื่อผลักดันโครงการน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ 84 พรรษา ปี พ.ศ. 2554
2. เกิดวิถีพอเพียงที่ยั่งยืนขึ้นในตำบลที่เข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นตำบลต้นแบบต่อไป

โมเดลการจัดการองค์ความรู้เพื่อทำกิจกรรม

ปตท. และภาคีเครือข่าย ได้ร่วมกันศึกษา เก็บข้อมูล และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนกระทั่งกำหนดเป้าหมาย 8 เป้าหมาย ซึ่งเป็นรูปแบบของกิจกรรม ที่ให้ตำบลมีวิถีพอเพียงในแนวทางการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถนำไปสร้างองค์ความรู้วิถีพอเพียงให้กับท้องถิ่นตนเองได้

กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ทำไปควบคู่กับการพัฒนาชุมชนและสร้างแนวคิดที่ยั่งยืนต่อวิถีแห่งความพอเพียง มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ คือ

1. แผนชุมชน มีความสำคัญเป็นลำดับต้นของชุมชนเนื่องจากสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของชุมชน ที่จะกำหนดทิศทางในอนาคตของชุมชน ซึ่งได้ผ่านการสำรวจข้อมูลเพื่อมาวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างรอบด้าน

2. เศรษฐกิจชุมชน มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนและชุมชน มีการตั้งกองทุนออมทรัพย์ไปจนถึงธนาคารชุมชน บริหารจัดการโดยชุมชนเป็นหลัก มีการจัดสวัสดิการชุมชน

3. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนที่มีความเข้มแข็งด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จะมีการวางแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ของชุมชน รวมถึงการจัดสรรการใช้ประโยชน์จากชุมชนอย่างเป็นธรรม

4. พลังงานชุมชน ไม่เพียงแต่พลังงานเชื้อเพลิงเท่านั้น แต่รวมถึงพลังงาน ความร้อน พลังงานน้ำ พลังงานลม และพลังงานทางเลือกอื่น ๆ ที่ชุมชนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เน้นหนักเรื่องการพยายามลดการใช้พลังงานเพื่อลดรายจ่ายของชุมชนลง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

